

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 129/2018
08.02.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Марјановић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Весна Живковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 225/17 од 19.09.2017. године, у седници одржаној 08.02.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 225/17 од 19.09.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П2 564/14 од 20.07.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и малолетно дете странака, ВВ, рођена ... године, поверена на самостално вршење родитељског права тужилци, па је ставом другим изреке наређено туженом да јој одмах преда малолетну ВВ. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да доприноси издржавању малолетне ВВ са по 7.000,00 динара месечно, почев од предаје малолетног детета мајци па убудуће док за то постоје законски услови или док се ова пресуда не измени, и то до 10.-ог у месецу за текући месец, исплатом законском заступнику детета, овде тужилци, док је преко досуђеног износа до тражених 10.000,00 динара месечно, тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом четвртим изреке уређен је начин одржавања личних односа малолетне ВВ са оцем, тако што ће малолетно дете боравити у домаћинству туженог прва три викенда у месецу, почев од суботе у 10,00 часова до недеље у 20,00 часова, затим наизменично државне и верске празнике, дан славе туженог и по половину свих школских распуста детета, а све од 8,00 до 19,00 часова, уз обавезу туженог да дете узима и враћа у домаћинство тужиле, по истеку утврђених термина. Ставом петим изреке одређено је да се овом пресудом мења став 2, 3. и 4. изреке пресуде Основног суда у Зајечару П2 220/11 од 08.09.2011. године, а ставом шестим изреке да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 225/17 од 19.09.2017. године, укинута је првостепена пресуда па је пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилка тражила да се измени пресуда Основног суда у Зајечару

П2 220/11 од 08.09.2011. године, тако да се мал. ВВ, рођена ... године, повери њој на самостално вршење родитељског права, да се наложи туженом да јој одмах преда малолетну ВВ, а да се (тужени) обавезе да доприноси издржавању малолетне ВВ у висини од по 7.000,00 динара месечно, почев од предаје малолетног детета мајци па убудуће док за то постоје законски услови или док се ова пресуда не измени, и то до 10.-тог у месецу за текући месец, исплатом законском заступнику детета, овде тужиљи, те да се уреди начин одржавања личних односа туженог са малолетном ВВ, тако што ће малолетно дете боравити у домаћинству туженог прва три викенда у месецу, почев од суботе у 10,00 часова до недеље у 20,00 часова, затим наизменично државне и верске празнике, дан славе туженог и по половину свих школских распуста детета, а све од 8,00 до 19,00 часова, уз обавезу туженог да дете узима и враћа у домаћинству тужиље, по истеку утврђених термина. Истом пресудом одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиља је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, парничне странке су бивши супружници, чији брак је разведен правоснажном пресудом Основног суда у Зајечару П2 220/11 од 08.09.2011. године, њихово заједничко дете, малолетна ВВ, рођена ... године, поверена оцу, овде туженом, на самостално вршење родитељског права, уређен је начин одржавања личних односа детета са мајком, која је обавезана да доприноси издржавању малолетног детета. Утврђено је да је у време доношења наведене судске одлуке, тужени учинио кривично дело насиља у породици (решење ОЈТ од 17.08.2011. године), а да је тужиља у истом периоду покушала суицид, па је због депресије и хоспитализована у здравствену установу, где је била под терапијом. Оценом налаза и мишљења комисије судских вештака-неуропсихијатара, утврђено је да је здравствено стање тужиље сада стабилно, да нема дубљих измена у динамици њене личности, емоционално је адекватна и способна да обавља родитељску дужност над малолетним дететом. На основу налаза и мишљења ових судских вештака, као и мишљења надлежног Центра за социјални рад, судови су утврдили и да су лична својства и капацитети оба родитеља, задовољавајући у сваком погледу за бригу, старање и васпитавање малолетног детета и обоје су подобни да им се дете повери на самостално вршење родитељског права, јер препознају потребе детета и мотивисани су да се старају о њој. Дете од рођења живи са оцем и бабом и дедом по оцу, који су учествовали у њеном подизању, а она се у овом окружењу осећа заштићено, сигурно и вољено. Комуникативна је, укључена у похађање вртића и предшколске установе у оквиру

школе, где је уклопљена и прихваћена од окружења. Учи енглески језик и остварила је похвалне резултате на такмичењима. Отац води бригу о детету уз помоћ и подршку својих родитеља, са којима живи у заједничком домаћинству, прихвата своје родитељске обавезе и одговорности, препознаје потребе детета и њихово задовољење ставља испред својих обавеза, али препознаје и потребу детета за учешћем оба родитеља у њеном одрастању и васпитавању, као и за њен редован контакт са мајком. Дете редовно и радо остварује виђање са мајком, иде са њом на море и задовољна је начином на који проводи време са мајком. Тужиља је засновала нову ванбрачну заједницу и пред порођајем је, са чим је малолетна ВВ упозната, припремљена је на рођење бебе и радује се томе. Према мишљењу надлежног Центра за социјални рад, промена одлуке о поверавању детета и прелазак код мајке, за дете не би представљао посебну трауму, али би за то био потребан период адаптације и припрема.

Тужиља живи у кући својих родитеља, запослена је као спремачица у ... и остварује зараду од око 20.000,00 динара месечно. Не плаћа трошкове закупнине и нема обавезу издржавања трећих лица. Тужени је запослен код приватног послодавца, остварује зараду око 29.000,00 динара, а ни он нема обавезу плаћања трошкова закупнине, ни издржавања трећих лица.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и чињенице да су оба родитеља подобна да врше родитељско право над малолетном ВВ, али и чињеницу да је здравствено стање тужиље сада стабилно и способна је да се стара о детету, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да је детету женског пола у овом периоду развоја потребнија мајка.

Врховни касациони суд налази да је правилно побијаном одлуком примењено материјално право из члана 67, 77. у вези члана 6. и 266. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05), када је одбијен захтев тужиље за измену претходне судске одлуке о вршењу родитељског права, уз закључак другостепеног суда да за то нису испуњени услови.

Наиме, родитељско право је лично право родитеља и врши се искључиво у најбољем интересу детета. Садржину родитељског права обухвата старање о детету, чување и подизање, васпитање и образовање, његово заступање и издржавање, као и управљање располагања имовином детета. Дакле, сва ова права и дужности има родитељ коме је дете поверено, чиме се други родитељ који не живи са дететом не лишава родитељског права.

Чланом 3. став 1. Конвенције о правима детета („Службени лист СРЈ“ број 15/90), предвиђено је да у свим активностима које се тичу деце, без обзира да ли их предузимају јавне или приватне институције социјалног старања, судови, административни органи или законодавна тела, од првенственог су значаја најбољи интереси детета. Ставом другим истог члана, предвиђено је да ће се детету обезбедити таква заштита и брига која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља и других лица која су за дете одговорна. Ова обавеза преузета је чланом 6. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета, а чланом 266. истог Закона, је прописано да је суд увек дужан да се у спору за заштиту

права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права, руководи његовим најбољим интересом.

Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а заштита интереса детета је одлучујућа околност која се цени приликом доношења одлуке о поверавању, односно измени одлуке о поверавању детета. То даље значи да ће суд одлуку о измени одлуке о поверавању донети у случају да су интереси детета угрожени или на било који начин доведени у питање.

У овој правној ствари, адекватном оценом мишљења надлежног Центра за социјални рад, као и комисије судских вештака, утврђено је да су оба родитеља подобна за вршење родитељског права, што значи да су способни да на задовољавајући начин препознају и задовоље потребе малолетне ВВ. Међутим, код утврђене чињенице да се дете у средини у којој живи са оцем осећа заштићено, сигурно и вољено, да је прихваћена у социјалној средини у којој живи од рођења, да остварује позитивне образовне резултате, да отац има позитиван емотивни, васпитни, социјални и развојни утицај на њу, да поседује одговарајуће родитељске капацитете да препозна и на задовољавајући начин реагује на потребе малолетног детета, а посебно на потребу датета да у њеном одрастању и васпитању учествује и мајка, као други родитељ, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак другостепеног суда да није дошло до промена које изискују потребу измене одлуке о поверавању детета на самостално вршење родитељског права у односу на ранију судску одлуку, којом је дете поверено оцу, овде туженом.

Чињеница да је дошло до промена у здравственом стању тужиље и да је она сада здравствено стабилна и способна да води бригу о малолетном детету, а да дете прихвата нову заједницу мајке и радује се рођењу другог детета мајке, представља правилан однос и начин упознавања и прилагођавања малолетног детета на новонасталу ситуацију од стране оба родитеља (нова заједница мајке и рођење другог детета), што је у складу и са утврђеним чињеничним стањем, по коме оба родитеља поседују адекватне родитељске капацитете, али то нису промењене околности које би представљале разлог или услов за измену одлуке о поверавању детета, с обзиром да дете за сада остварује редован и задовољавајући контакт са мајком, на који начин се остварује и васпитна улога мајке која је (за сада) потребна детету – узраста у ком је сада малолетна ВВ.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Поповић ,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић